For Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 50

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY MORNING, MARCH 12, 1959

ŠTEV. LVIII.—VOL. LVIII.

Iraški upor ni imel izgledov za uspeh

Upor dela vojaštva proti vladi gen. Kasema je propadel, še preden je zaživel.

BEIRUT, Lib. — Prve vesti o uporu vojske v Mosulu in nekaterih drugih predelih severozahodnega Iraka proti vladi gen. Kasema so prodrle v svet v nedeljo. Mosulska radijska postaja je pozivala Iračane, naj se upro levičarski vladi Kasema in podpro revolucionarno vlado polk. Shawafa, poveljnika 5. brigade. Trdili so, da se je upornikom pridružilo še več vojaških enot v severnem delu dežele in da se ti pripravljajo na pohod proti Bagdadu.

Kasem je poslal nad Bagdad letalstvo, ki je bombardiralo zbirališča in oporišča upornikov. Vlada ni potrebovala niti polnega dne, da je upor strla. Njegovega vodjo naj bi bili ubili lastni vojaki. Po nekaterih vesteh se je manjšim skupinam upornikov posrečilo prebiti do sirijske meje, med tem ko je vlada dejanski gospodar po vsej deželi. Začela je izvajati ostro čistko v armadi. Kasem se bo moral nemara nagniti še bolj na levo.

Dejstvo, da je prišlo do upora v severnem delu Iraka, kjer bivajo Kurdi, kaže, da upor ni bil posebno dobro pripravljen ali pa so bili njegovi vodniki nesposobni. Kurdi ne marajo za Arabce in še manj za arabski nacionaljizem, pa naj mu stoji na čelu Naser ali kdorkoli, razumljivo je torej, da niso nudili upornim oficirjem nobene podpore, ki bi bila za uspeh potrebna.

Kdo je revolucijo sprožil?

WASHINGTON, D. C. — Na to vprašanje še nimajo v naši prestolici zanesljivega odgovora. Nekateri mislijo, da so celo stvar zamesili v Kairu. Kot dokaz navajajo sklep iraške vlade, da takoj izžene Naserjevo diplomatsko zastopstvo. Drugi zopet pravijo, da ima Kremlj svoje prste vmes. V Moskvi so namreč začeli kar prvi dan upora dolžiti — Ameriko, da je upor organizirala. Tako postopajo zmeraj, kadar hočejo odvaliti sum od sebe.

Moskvi je tak upor potreben, da pokaže iraški vladi, kako dobre zaveznike ima v komunistih. Iraške komunistične organizacije so namreč šle prve v boj proti upornikom.

Tretji zopet mislijo, da je do upora prišlo radi spora med poveljniki petih iraških divizij. Eni so za Kasema, drugi so proti njemu, ker mislijo, da se preveč naslanja na komuniste.

Ako je pravilna ta tretja domneva, potem ni bilo treba ravno preveč denarja za "financiranje" upora.

Ladja za škofa

V Amsterdamu je neka družba za pomoč misijonom sklenila, da pošlje ladjo škofu msgr. Langu, ki je po rodu Holandec. Ladja mu bo olajšala potovanja po reki Amaconki, ob kateri leži njegova škofija.

Vremenski prerok pravi:

Oblačno in naletavanje snega do večera. Hladno. Najvišja temperatura 35.

V Avstriji bodo imeli parlamentarne volitve

DUNAJ, Avstr. — V Avstriji vlada še iz časov ruske okupacije koalicija krščanske demokratske in socijalistične stranke. Svoj čas je bila ta koalicija potrebna, da se lahko ves avstrijski narod solidarno upre komunističnemu pritisku ruske okupacijske oblasti. Po odhodu Rusov je sicer koalicija ostala še pri življenju, toda je od leta do leta hirala. Obe kaolicijski stranki sta se stalno trli med seboj, toda ostati sta morali skupaj, ker nobena od obeh ni bila dosti močna, da sama prevzame vlado.

Trenja v okviru koalicije so postala zadnje mesece tako huda, da sta se stranki sporazumeli za nove parlamentarne volitve, ki naj bi bile v maju. Seveda sta se začeli še pred razpustom sedanjega parlamenta obstreljevati z velikimi volivnimi kanoni.

Žgane pijače se bodo podražile za desetino

V državi Ohio bodo od 1. aprila žgane pijače za eno desetino dražje. — Povišana trošarina naj bi vrgla 20 mil. dol. na leto.

CLEVELAND, O. — Državni urad za nadzorstvo prodaje alkoholnih pijač je odločil s 1. aprilom povišati davek na alkoholne pijače v taki meri, da se bo njihova sedanja cena povišala za okoli eno desetino. Povišana trošarina naj bi na leto prinesla državni blagajni novih tako potrebnih 20 milijonov dolarjev.

Guverner DiSalle je v svojem proračunu predvidel zvišanje raznih davščin v državi za tretjino bilijona češ, da je to nujno, če hočemo, da bo država lahko vršila svoje naloge v meri, kot prebivalstvo od nje pričakuje.

Zastopnik državnega urada za prodajo žganih pijač Schuessler je zatrjeval, da bodo žgane pijače v Ohio še vedno cenejše kot v večini ostalih držav ali pa vsaj ne dražje. Ne smemo pozabiti, da je na vsak galon žgane pijače treba plačati $10.50 zveznega davka.

RAZGOVORI S FILIPINI

Filipini na Daljnem vzhodu so začeli razgovore z Združenimi državami o ureditvi spornih vprašanj, pretežno finančnega značaja.

Ike je samozavesten, kritike ostro zavrača

Predsednik je na tiskovni konferenci ostro zavrnil kongresne zahteve po ojačitvi oboroženih sil češ, da jih nima trenutno za kaj uporabiti. Dejal je, da Amerika ne misli voditi v Evropi kopne vojne. — Zavrnil je zadnje komunistične predloge.

WASHINGTON, D. C. — Eisenhower je povedal včeraj časnikarjem, da ne bo dovolil Kongresu, da vodi oboroženie sile, ker je to po ustavi njegova naloga. Poudaril je, da smatra sedanjo oboroženo moč Združenih držav popolnoma za zadostno in nove čete ne bi imel za kaj porabiti. V kolikor bi prišlo do krajevnih spopadov ima dovolj kopnih sil na razpolago. Če te ne bodo zadoščale, potem bo prav gotovo prišlo do kaj "večjega." Odločno je zavrnil mnenje, da bi bil on zato proti povečanju oboroženih sil, ker hoče na vsak način uravnovestiti proračun.

Predsednik je poudaril znova, da bodo Združene države branile Zahodni Berlin, da pa one ne bodo začele streljati. Če bo kdo začel spopad bodo to drugi. Združene države bodo le izvrševale svoje dolžnosti in pravice. Ko so ga vprašali, če bo uporabil atomsko orožje v slučaju spopadu okoli Berlina, je odgovoril, da to orožje ne more nič osvoboditi, pač pa veliko uničiti. Prav zaradi tega smo pripravljeni, da bomo mogli storiti, kar bo potrebno za našo lastno varstvo.

Ike je dejal, da ne verjame, da bi Sovjeti skušali uporabiti silo in s tem sprožili vojno. O zadnji komunistični ponudbi za jamstvo proste poti v Berlin in iz njega, če bi ta postal svobodno mesto, je Ike dejal, da ne da dosti na njo.

Proračun okraja Cuyahoga dosegel 62 milijonov

CLEVELAND, O. — Novi okrajni proračun, ki bo objavljen prihodnji teden, bo segel do 62 milijonov dolarjev, blizu tri milijone več kot sedanji. Glavni vzrok povišanja so povečane potrebe socialnega skrbstva in javne pomoči potrebnim.

Izdatki v te namene predstavljajo okoli 65% celotnih proračunskih sredstev.

Angliji pomagamo graditi prvo A-podmornico

LONDON, Anglija. — Zastopnik angleške vojne mornarice je izjavil pred parlamentom, da bo Westinghouse Electric Co. dobavila reaktor za prvo angleško atomsko podmornico, dočim se bo angleška posadka zanjo vežbala na naših atomskih podmornicah. Tako bo Anglija prišla primeroma zelo hitro do prve atomske podmornice.

Da se ji tako mudi, ima dosti razlogov. Vlada je povedala parlamentu, da se ruske podmornice sedaj že "vežbajo" v vseh oceanih, da ima Albanija kar 4 podmornice, Egipt devet, rdeča Kitajska pa kar dvajset. Vsaka angleška vojna ladija bo zaradi tega opremljena s posebnimi napravami za odkrivanje podmornic. Vlada trdi, da imajo te naprave že sedaj veliko učinkovitost, da pa jih bo še izboljšala.

Uvoz olja omejen

Predsednik je izdal odredbo za omejitev olja in njegovih proizvodov potem, ko so nekatera podjetja začela uvažati večje količine iz Rumunije in Sovjetije.

WASHINGTON, D. C. — Doslej je bil uvoz tujega olja v Združene države omejen na temelju prostovoljnega dogovora med družbami. Ko so nekatera podjetja začela uvažati olje v večji množini iz Rumunije in Sovjetije, so se druga pritožila in zahtevala preiskavo češ, da večji uvozi ogrožajo domačo petrolejsko industrijo in spravljajo s tem v nevarnost deželno oskrbo v času vojne.

Predsednik Eisenhower je sedaj v okviru zakonitih polnomočij uvoz olja in njegovih proizvodov omejil na količine, ki so bile uvožene l. 1957. Odredba je stopila že včeraj v veljavo za surovo in delno predelano olje, za njegove izdelke pa bo s 1. aprilom.

Raketa na Mars – v oktobru 1960!

WASHINGTON, D. C. — Tako svetujejo ne samo atronomski ampak tudi politični računi. Raketo naj bi poslali na Marsa ravno mesec dni pred volitvami v čast vladajoči republikanski stranki.

Raketa sama bi se za volitve malo zmenila. Srečno bi priletela na Mars šele poleti 1961, torej takrat, ko se bo novi predsednik že pošteno potil v svojem novem poklicu.

ZIMA NAS JE ŠE ENKRAT PRAV MOČNO ZAGRABILA

Cleveland je doživel preteklo noč najhujši snežni vihar tekom letošnje zime. Sneg je začel pozno zvečer, toda ob dveh ponoči ga je bilo na Hopkins letališču že štiri palce. Zjutraj ga je bilo po vsem mestu in po večini severnega Ohia od 4 do 6 palcev, pri tem pa je še dva do tri palce napovedanega. – Promet je ponekod otežen, zato so zaprte tudi nekatere šole.

CLEVELAND, O. — Ko so včeraj napovedovali sneg, je večina ljudi ob napovedi zmignila z rameni češ, kaj nas to briga, kolikokrat so se vremenski preroki že zmotili. Ko smo danes zjutraj stopili na cesto, smo bili presenečeni s snežnimi zameti in snežnim metežem. Veter je nosil sneg z brzino 25 do 30 milj na uro. Snežni vihar je dobil pravo moč okoli polnoči in bo predvidoma držal do okoli devete dopoldne, potem se bo pa premaknil dalje proti zahodu v Pennsylvanijo in New York. Letališče Hopkins je zaprto, ker je pokrito z okoli šest palci snega. Zaprte so tudi nekatere šole v mestni okolici in drugod po severnem Ohio.

Snežni zameti ovirajo promet po vsem mestu in okolici. Kljub velikemu snegu se je posrečilo obdržati večino cest odprtih. Precejšnje težave so na Lake Shore Blvd., kjer je v bližini E. 72 St. bilo ob sedmih zjutraj v snegu okoli 40 avtomobilov. Snežni plugi in tovornjaki s soljo so bili celo noč na poslu in so svojo nalogo dobro rešili, čeprav je nekaj tovornjakov zaradi prebodenih gum moralo nekaj časa počivati.

Na Ohio Turnpike je promet reden, čeprav malo počasnejši. Najvišja dovoljena brzina je 40 milj na uro.

V nekaterih mestih na jugu so dobili še precej več snega kot v Clevelandu. V Zanesville so ga imeli že snoči ob desetih 8 palcev, v Columbusu, Cincinnati in Daytonu pa okoli štiri.

Delavske unije se že pripravljajo na volitve v 1960.

WASHINGTON, D. C. — Vodstvo AFL-CIO je na svojem sestanku v Portorico sklenilo, da priporoči svojim unijam, naj se že sedaj začno pripravljati na predsedniške volitve v l. 1960, pri tem pa naj ne zanemarijo okrajnih in občinskih volitev v tem letu. Za organizacijo priprav na volitve je namenilo znesek $1,000,000.

V smislu vodstvenega sklepa bodo unije organizirale že ta mesec 20 sestankov po vsej deželi, kamor bodo povabljeni uradniki in aktivni člani unij na posvet, kakšno taktiko naj imajo pri letošnjih mestnih volitvah in kako naj se pripravijo za prihodnje leto.

Delavske unije v Indiji pod rdečim nadzorstvom?

NEW DELHI, Ind. — Indijska vlada proučuje položaj v delavskih unijah. "Vseindijski kongres," ki je pod nadzorstvom komunistov, trdi, da ima v svojih vrstah večino indijskega delavstva, med tem ko je bil doslej močnejši "Indijski narodni kongres."

Komunistična delavska zveza naj bi imela 1,450,000 članov, med tem ko jih navaja nacionalna, ki je povezana z Nehrujevo vladajočo Kongresno stranko, samo 1,410,000. Komunisti trdijo, da so tekom zadnjega leta pridobili pol milijona novih članov.

Če se bodo njihove trditve izkazale za resnične, potem bo imela njihova organizacija v bodoče pravico zastopati indijske delavske unije na mednarodnih delavskih zborovanjih.

Poznavalci razpoloženja med indijskim delavstvom priznavajo, da so komunisti v dobri meri uspeli razširiti in utrditi svoj vpliv nad večino indijskega delavstva. Nehrujevi Kongresni stranki naklonjeni "Hindustan Times" je nedavno zapisal, da nadzirajo komunisti štiri petine vsega indijskega delavstva!

Mala mesta prednjačijo v številu velikih zločinov

WASHINGTON, D. C. — Federalni urad FBI ugotavlja v svojem letnem poročilu za l. 1958, da je lani število "velikih" zločinov v 206 ameriških mestih narastlo povprečno kar za 8%. FBI smatra, da je tako povečanje nekaj strašnega. Odstotki so pa različni za velika in mala mesta, 7% za mesta preko milijon prebivalcev, 4% za mesta od 700,000 do milijona, 11% za mesta od 50,000 do 100,000 in 10% za mesta od 25,000 do 50,000.

Število umorov in ubojev je narastlo po vsej deželi za povprečno 4%, za 10% v mestih od 50,000 do 100,000 in kar za 11% v manjših mestih.

Narastlo je tudi število zločinov med mladino. Dočim je ostalo število aretiranih mladih zločincev na isti višini v l. 1957 in 1958, je bilo lani 6.5% več aretiranih takih, ki niso še dosegli 18. leta.

Morska voda bo začela služiti skoro za pitje

WASHINGTON, D. C. — Sladka voda ni zastonj v naši deželi. Mesta imajo z njo precejšnje stroške, povprečno 30 centov na 1,000 galonov. V nekaterih krajih narastejo ti stroški do preko enega dolarja. Kjer pa sladke vode primanjkuje, si morajo pomagati s tem ,da čistijo morsko vodo in jo napravijo uporabno za pitje.

Stroški za čiščenje morske vode so še zmeraj visoki, znašajo okoli $1.75 za 1,000 galonov. Sedaj so kemiki prišli na nov način čiščenja, ki zelo poceni stroške, baje bodo znašali manj kot dolar za 1,000 galonov.

Federalna administracija namerava postaviti zaenkrat pet takih "tovarn" za čiščenje morske vode. Kako veliko zanimanje vlada za to vprašanje, se vidi po tem, da se 80 ameriških mest poteguje za čast, da bi bila na njihovem področju postavljena vsaj ena taka poskusna tovarna.

Iz Clevelanda in okolice

Iz bolnišnice—

Mrs. Mary Intihar z 2095 Goller Ave. se je vrnila iz bolnišnice in se zahvaljuje za obiske, darila in pozdrave. Obiski na domu so dobrodošli.

Rojenice—

V Euclid Glenville bolnišnici se je v ponedeljek rodila g. Milku Pustu in njegovi ženi ge. Dragici, ki živita na 6612 St. Clair Ave., hčerkica, njun tretji otrok. Srečnim staršem iskrene čestitke!

Lake Shore Express bo še vozil ob nedeljah!

CLEVELAND, O. — V ponedeljek so vozniki Lake Shore Express busa (proga št. 39) obveščali potnike, da ta bus v bodoče ob nedeljah ne bo več vozil. Zastopnik 32. varde v mestnem svetu J. Fakult, ki bi bila z ukinitvijo najbolj prizadeta, je to napoved odločno obsodil in zavrnil kot smešno. Napovedal je, da se bo pozanimal za potne stroške uradnikov CTS v Washington in drugam. Dokler je denar za taka potovanja, še ni potrebe po ukinitvi postrežbe prebivalstvu, je trdil Fakult.

Vodstvo CTS je v torek zvečer objavilo, da bodo busi na Lake Shore vozili ob nedeljah tudi v bodoče.

NAJNOVEJŠE VESTI

WASHINGTON, D. C. — Včeraj je Senat s 76 proti 15 glasovom izglasoval sprejem Havajev kot 50. države v Unijo. Danes bo isto storil tudi Predstavniški dom. Sodijo, da bo predlog še danes izročen Beli hiši.

NEWPORT, Vel. Brit. — Nad tri ure so letala in ladje štirih držav iskale letalo, ki naj bi se zrušilo v morje v bližini otoka Wight. Ker ni bilo nobeno letalo pogrešeno, so nadaljne iskanje opustili v prepričanju, da je bilo prvo poročilo izmišljeno.

BERLIN, Nem. — V zaključnem poročilu o razgovorih med Hruščevim in vodniki komunistične Vzhodne Nemčije je Vzhodna Nemčija obljubila jamstvo za svobodne zveze Zah. Berlina z Zahodno Nemčijo, kakor hitro bi ta postal svobodno mesto in bi Vzhodna Nemčija dobila priznanje zahodnih sil.

WASHINGTON, D. C. — Senat je z 90:1 glasovi sprejel podaljšanje obvezne vojaške službe za moške od 18 do 26 leta.

Poljski komunisti zborujejo pod vodstvom Gomulke

Te dni so se zbrali poljski komunisti v Varšavi na svoj tretji partijski kongres. To je prvi kongres, ki ga vodi tovariš Gomulka, ki je prevzel vajeti nad poljsko komunistično stranko l. 1956. Gomulka je napovedal kongres že več kot pred letom dni, domači dogodki pa so ga prisilili, da je sklicanje kongresa odlagal od meseca do meseca.

Razlogov je imel dosti. To, kar je prevzel l. 1956 od svojih stalinističnih prednikov, ni bila pravzaprav nobena stranka več. Bilo je pravo razsulo, brez vsake prave organizacijske povezanosti, ki so v njem ribarili v kalnem razni ostanki stalinističnega režima. Gomulka je moral stranko na novo ne samo organizirati, ampak tudi prepojiti z novimi komunističnimi idejami in cilji, kar pa ni bilo lahko. Stalinisti sicer niso bili takrat vporabni za nobeno konstruktivno delo, pač pa jih je bilo še toliko, da so lahko sproti razdirali, kar je hotel Gomulka ustvariti.

Na drugi strani je imel Gomulka proti sebi pomanjkanje smisla za vsako disciplino. Vsak Poljak je najprvo individualist in postavlja svoje osebne nazore daleč nad vsako potrebo po organizaciji in solidarnosti. Poljski individualizem je nepremagljiv, proti njemu niso nič opravili ne ruski carji, ne Stalin. Gomulka je zato potreboval par let, da je vsaj za silo tako daleč obnovil strankino organizacijo, da so mestni komunistični odbori znova začeli živeti vsaj sami za sebe. Na poljski narod kot celoto tako nimajo nobenega vpliva, kot ga niso imeli preje.

Gomulka je gledal na to, da pridejo za tajnike komunističnih organizacij njegovi osebni zaupniki. To ni bila lahka stvar. Stalinisti so sedeli preje na teh mestih in se niso dali zlepa izriniti. Našli so oporo v ruskih stalinistih. Šele ko so ti izgubili svoj vpliv Kremlju, je Gomulka lahko pometal poljske staliniste z vseh ključnih položajev. Težje delo je imel z opozicijo z leve, to je s takoimenovanimi revizijonisti. Bilo jih je dosti, posebno med inteligenco, in niso bili brez soli v glavi. Počasi se je znebil tudi teh, v čemur ga je podpiral tovariš Hruščev.

Gomulka je šele potem dal izvoliti 1431 delegatov za sedanji kongres. Vsi delegatje se baje tako verno držijo Gomulkine linije, da bi najrajše samo kimali njegovim izjavam. Zato jih je moral kar javno pozvati, naj vsaj malo kritizirajo in stavljajo predloge po lastni inicijativi. Nihče še ne ve, ali bodo poslušali ta Gomulkin nasvet.

Kongres bo moral obravnavati vse polno kočljivih zadev. Pomanjkanje vneme v lastnih vrstah, birokratični duh v stranki, pičel dotok novih članov, slabo organizacijo komunističnega naraščaja, odnose do katoliške cerkve in do poljskega kmeta, želje delavskega razreda po sodločanju v podjetjih itd. Verjetno bo kongres napravil na teh področjih sklepe, ki naj bi pomenili poljsko pot v komunizem.

V zunanji politiki bo kongres čisto gotovo ostal na moskovski liniji. Vse delegatje se namreč dobro zavedajo, da morajo smatrati tako stališče kot plačilo Moskvi za to, da jim Kremlj dovoljuje, da lahko v omejenem obsegu šarijo po svoje v poljski notranji politiki.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME
6117 St. Clair Ave. — HEnderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week in July

Publisher: Victor J. Knaus; Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:
Za Zedinjene države:
$12.00 na leto; $7.00 za pol leta; $4.00 za 3 mesece
Za Kanado in dežele izven Zed. držav:
$14.00 na leto; $8.00 za pol leta; $4.50 za 3 mesece
Petkova izdaja $3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:
United States:
$12.00 per year; $7.00 for 6 months; $4.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
$14.00 per year; $8.00 for 6 months; $4.50 for 3 months
Friday edition $3.00 for one year

Entered as second class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83 No. 50 Thurs., March 12, 1959

Rusija in Kitajska

Med Rusijo in Kitajsko pride zmeraj kaj navzkriž, kar vzbuja neupravičene upe, da bomo doživeli za železno zaveso nov dalekosežen spor. Spor dejansko obstoji že stoletja, tudi razlog zanj je zgodovinski: obe državi bi radi gospodarili na prostoru med Bajkalskim jezerom in Tihim oceanom. Do sedaj je ta prostor obvladala Rusija, toda Kitajska še ni zgubila upanja, da bo enkrat tam gospodarila. Zato med obema državama ni nikoli pravega zaupanja brez ozira, pod kakšnim režimom živita. Tovariši hočejo naravno to zatajiti in na vsa usta hvalijo medsebojno solidarnost in zavezništvo. Ne morejo pa zmeraj zamegliti dejanskega stanja.

Kitajci gledajo vkljub svoji gospodarski zaostalosti Ruse od zgoraj. Prepričani so, da je njihova kultura več vredna kot ruska; vedo, da so večji narod od ruskega in da imajo starejšo zgodovino. Boli jih, da so Rusi potisnili svoj političen vpliv daleč v ozemlje, ki ga smatrajo za svoje vplivno področje. Boli jih, da so v gospodarskem in vojaškem oziru odvisni od Moskve, boli jih, da je Moskva središče komunističnega sveta. Ako bi jim tudi Moskva ugodila v vsem, še zmeraj bi se čutili ponižane.

Toda ruska ljubezen do Kitajcev ne gre tako daleč; Rusi gledajo najprvo na svoje koristi, akoravno so povezani s Kitajsko s komunistično ideologijo. Tudi v tem vidijo Kitajci ost proti sebi. Kot velik narod so pač izredno občutljivi. Tako se gnoji na vezi med Moskvo in Peipingom stalno nekaj ran, ki jih čas samo začasno celi, ki jih pa ni težko izluščiti iz morja izjav o solidarnosti, zavezništvu, bratstvu itd.

Najočitnejša je rana v zunanji politiki. Peiping bi rad videl, da bi se vsa ruska zunanja politika vrtila samo okoli vprašanja priznanja Kitajske po svobodnih državah, predvsem po Ameriki. Kitajski komunisti hočejo biti ravnopravni z Ameriko, toda do sedaj jih Amerika niti priznala ni. Rusi se na zunaj potegujejo za kitajsko ravnopravnost; toda človek dobi včasih vtis, da jim v resnici ni dosti do tega. Radi bi sami zastopali komunistični svet pred svobodnimi državami, pri tem ne potrebujejo kitajskih tovarišev. Kadar so v Moskvi v tem oziru le preveč brezobzirni, takrat pošteno zarohnijo v Peipingu, da tako pripravijo ruske komuniste k pameti. To smo doživeli lani ob priliki razgovorov o sestanku na vrhovih.

Rdeči Kitajski ni tudi prav, da se v Moskvi toliko brigajo za razne "nevtralne države" v Aziji in Afriki. Kitajci vidijo v ruskih komunistih tudi belo pleme, ki je osovraženo izven Evrope, Avstralije in Amerike in ki naj se radi tega ne meša preveč v politiko Azije in Afrike. Kitajskim tovarišem tudi ni prav, da Moskva govori zanje na raznih mednarodnih konferencah, kot je na primer konferenca o razorožitvi, o kontroli preskušanja atomskega in vodikovega orožja. Jezi jih, da Kremlj obravnava zadeve hladne vojne brez velikega posvetovanja z njimi; zdi se jim, da nemškega vprašanja ni treba zmeraj gnati na nož.

Med ruskimi in kitajskimi tovariši tudi ni prave sloge v gospodarskem sodelovanju. Kitajska bi rada dohitela čim hitrejše rusko gospodarstvo z — rusko pomočjo. V Moskvi se tega ne veselijo, vedo pa tudi, da pri najboljši volji ne bi mogli izpolniti vseh kitajskih želja. Na zunaj skušajo gospodarske nesporazume zabrisati z veliko propagando ob sklepanju posameznih gospodarskih pogodb, kot so to storili pretekli mesec, toda številke o izmenjavi blaga med Rusijo in Kitajsko povedo, da je medsebojen promet primeroma majhen v primeri s kitajsko in rusko proizvodnjo in da Rusi ničesar ne darujejo Peipingu. Peiping mora plačati vse ruske dobave iz prejšnjih let, zato je tudi njegova sedanja trgovina z Rusijo visoko aktivna. Kar je najvažnejše: Rusija ne more vsega dobavljati, kar Kitajska potrebuje, zato mora Kitajska iskati blago v svobodnem svetu z ruskim posredništvom, ki ga mora Peiping tudi plačati. Pri vsem tem Moskva ne more dajati Kitajski tako velikih posojil, kot jih v Peipingu potrebujejo.

Kitajci si končno domišljujejo, da jim njihova kultura, ki je za par tisočletij starejša od ruske in bele sploh, dovoljuje, da pravilnejše razumejo komunizem kot v Kremlju. Zato skušajo hoditi po svoji poti v komunizem. Prvi poskus z "ljudskimi" komunami se jim je sicer lansko leto ponesrečil, kar so v Moskvi ugotovili z neprikrito škodoželjnostjo, toda kitajski tovariši radi tega niso obupali. Pripravljajo se na nove eksperimente.

Da so trenutno priznali moskovsko vodstvo v razlagi komunizma, nas ne sme motiti. To priznanje velja samo do nadaljnjega. V Peipingu so namreč še zmeraj prepričani, da je zmotna ruska razlaga komunizma, ki trdi, da bo mogel komunizem zavladati šele takrat, ko bo gospodarstvo tako visoko razvito, da bo lahko vsak dobival blago po svoji potrebi. Mislijo, da bodo našli pot, ki jih bo preje in hitreje pripeljala v komunistični raj. Hruščev je na zadnjem komunističnem kongresu to vero zavrgel in se s tem gotovo ni prikupil v Peipingu.

Na zunaj se kažejo tovariši čisto drugače. Hruščev in Chou-En-Lai se na moskovskem komunističnem kongresu prehvaliti nista mogla, toda samega tovariša Maoa pa ni bilo v Moskvo. Naročil je kar Chou-En-Laju, naj ga zastopa pri vstoličenju tovariša Hruščeva in da pri tem lahko hvali Moskvo, kolikor hoče. Moskva bo že razumela, da Mao še ne smatra za potrebno, da bi se hodil klanjat v Kremlj.

Zelo nevarno bi bilo, ako bi hoteli pretiravati pomen teh trenj, razlik in razpok med Moskvo in Peipingom. Tovariši so si med seboj v laseh, toda na solidarnost napram svobodnemu svetu pa ne bodo pozabili. Smatrajo medsebojne prepire za družinsko zadevo, ki nikogar nič ne briga in brigati ne sme, niti Tita. Zato mu tako zamerijo, da takoj raztrobi po svetu, kar zve iz Moskve in Peipinga. Osebni nasprotniki in tekmeci Hruščeva in Maoa pa že poskrbijo, da v Beogradu zvedo vse, kar jezi komunistične diktatorje v Moskvi in Peipingu.

Novice o trenjih med Moskvo in Peipingom ne bodo nikoli popolnoma utihnile; njihovega pomena ni ne vredno ne treba pretiravati, tako uči dosedanja skušnja.

BESEDA IZ NARODA

Slovenska izseljenska zveza ni nič novega

Buenos Aires, Arg. — Slovenski duhovniki v Zapadni Evropi se že dalje časa trudijo — k temu jih silijo tudi posebne razmere, v katerih živijo —, da bi med seboj povezali vse slovenske izseljenske organizacije v Slovenski izseljenski zvezi (SIZ), katere delo bi potem vodil in usmerjal posebni odbor, ki bi ga te organizacije izvolile.

To povezovanje slovenskih izseljencev ni nekaj novega v zgodovini slovenskega izseljenstva. Temu delu so posvečali svoje moči mnogi znani delavci na področju izseljenstva (Grdina, p. Zakrajšek, Merkun, p. Ambrožič, Kastelic, Hladnik, Doktorič in dr.) Omeniti moramo tudi dve veliki organizaciji — Ligo v USA in Društvo Slovencev v Argentini), ki povezujata lepo število slovenskih izseljencev.

Najbolje pa je ta povezava že uresničena na cerkvenem in političnem področju. Na cerkvenem področju je škof dr. Gregorij Rožman tista osrednja osebnost, okoli katere se zbira vsa slovenska duhovščina in z njo vsi slovenski verniki. Po zaslugi našega nadpastirja in njegovega neumornega delovanja obstoja na cerkveno — verskem področju izredno lepa povezava in vzgledna edinost.

Tudi na političnem področju obstoja ves čas zelo lepa povezava vseh treh tradicijonalnih slovenskih protikomunističnih političnih strank t. j. Slovenske ljudske stranke, Slovenske demokratske stranke in socialistične stranke, ki so osnovale že v domovini — med okupacijo in komunistično revolucijo — svoj medstrankarski odbor: Narodni odbor za Slovenijo. Vrata v NO so seveda odprta tudi drugim slovenskim političnim protikomunističnim skupinam v izseljenstvu.

Na drugih področjih ni tako močne povezave, čeprav seže delo nekaterih organizacij po vsem svetu, kjer stanujejo Slovenci (n. pr. Družabna Pravda, Slovenska kulturna akcija, Zveza proti komunističnih borcev i. dr.) Tudi slovenske publikacije tvorijo močno vez med slovenskimi izseljenci. Ne moremo torej reči, da bi dejansko zveze med slovenskimi izseljenci ne bilo.

Vendar se je vedno čutila potreba tudi po formalni povezavi vseh slovenskih izseljencev. V tem pogledu so se že izvršili razni poizkusi. Najuspešnejša akcija je bila gotovo ustanovitev Rafaelove družbe, s katero si je p. Zakrajšek postavil spomenik, ki je trajnejši od brona. Novi režim doma tega dela ni nadaljeval v ogromno škodo slovenskega izseljenstva.

Kmalu po drugi svetovni vojni je začel razširjati Slovensko izseljensko zvezo č. g. Nande Babnik. Šel je iz Evrope v Ameriko in začel utirati pot tej misli (glej "Omnes unum," letnik 1958, štev. str. 18). Toda zdi se, da razmere tedaj še niso bile zrele za to zamisel.

O potrebi povezave slovenskih izseljencev, oz. o Slovenski izseljenski zvezi je pozneje govorilo in pisalo več slovenskih javnih delavcev. Toda prvi, ki so od besed pristopili k dejanjem (in to je najvažnejše!) so bili slovenski duhovniki v Zapadni Evropi. Napravili so kratek osnutek Slovenske izseljenske zveze, ga razposlali po svetu in prosili posameznike in organizacije, da se priključijo tej akciji in pomagajo pri uresničenju te lepe zamisli. O tem piše zgoraj navedena duhovniška revija tole: "G. Kunstelj Nace je napravil osnutek ustroja bodoče SIZ, ki govori o osrednjem predstavništvu, verskem, kulturnem in gospodarskem odsegu. Če bi g. Kunstelj s svojim osnutkom ne dosegel drugega, je že to veliko, da je dal povod za konkretno razpravljanje o predmetu. Mi nismo poklicni pravniki, zato nima smisla cepiti dlake ob posameznih besedah osnutka. Mogoče bo treba marsikaj spremeniti, dopolniti, točneje izraziti. Z veseljem sprejemamo vsako zamisel in vsak nasvet, ki služi stvari. Gibalo pri sestavljanju osnutka niso bile kake voditeljske težnje, temveč iskrena želja postaviti temelj umetnemu zaledju naše delavnosti v tujini."

Morda moti koga to, da so duhovniki vzeli pobudo te povezave v svoje roke. Tem odgovarja duhovniško glasilo na citiranem mestu takole: "Ker vsa delavnost med izseljenci v Evropi sloni predvsem na duhovniku, so novi izseljenski duhovniki bili glavna briga pripravljalnega odbora SIZ."

Nahajamo se torej sredi priprav za ustanovitev velike svetovne slovenske izseljenske organizacije, oz. zveze organizacij. Iz osnutka, ki so ga pripravili izselj. duhovniki v Evropi, bo SIZ povezala vse slovenske nepolitične organizacije z namenom, da se koordinira delo vseh teh organizacij na področju podpiranja verskega življenja in ohranjevanja slovenske narodne zavesti, pospeševanja kulturnega dela, uveljavljanja slovenskega imena v tujini, medsebojnega podpiranja in podpiranja rojakov v domovini ter na Koroškem in Primorskem itd. To so osnovne misli, glede katerih bo dana vsem izseljenskim organizacijam možnost, da povedo svoje mnenje in da sploh odločajo o pravilih SIZ.

Vsi slovenski izseljenci z največjim veseljem sprejemamo misel povezave slov. organizacij in samo to želimo, da bi prišlo čimpreje do uresničenja te lepe in koristne zamisli. — Sm. R.

Glasbena Matica vabi

Cleveland, O. — Matični pevci in pevke se pridno pripravljajo, oziroma so že pripravljeni za koncert in za Puccinijevo opero "Sestra Angelika," ki jo bodo v nedeljo, 15. marca, ob pol štirih popoldne podali v veliki dvorani Slov. nar. doma na St. Clair Ave.

Vse obleke za opero bodo nove. Napravila jih je Mrs. Carol

ANNE SAFRED

Traven, ki je v tem prava umetnica. Torej bo to čisto nova produkcija.

Električne Hammond orgle nam je posodila tvrdka Halle Bros, zvonove (chimes) pa trgovina Euclid Music House. Puccini zelo uporablja zvonove v tej operi. Slišali boste dostikrat v klavirju, ko se sliši, kakor da bi zvonovi zvonili, kar zna prav učinkovito izražati naša vrla umetnica Vera Slejko. Ljudje nam gredo od vseh strani zelo na roko. Tudi člani in članice Glasbene Matice pridno prihajajo na redne in izredne skušnje. Vsi so žrtvovali mnogo nedelj, da bodo podali predstavo bolj dovršeno.

Zdaj je odvisno od občinstva, da to predstavo poseti in da nastopajočim poguma za nadaljno ustvarjanje petja v slovenskem jeziku. Kako dolgo se bomo obdržali in širili slovenski jezik, ne zavisi samo od pevcev, ampak tudi od posetnikov njihovih prireditev.

Nekaj rojakov in rojakinj pride za to priložnost celo iz Chicaga, Milwaukee in Pittsburgha, rezervirali so si namreč pismeno vstopnice. Prepričan sem torej, da rojaki in rojakinje v Clevelandu in okolici ne bodo zamudili priložnosti in posetili predstavo, ki bo prav gotovo zadovoljila njihova pričakovanja.

Nekateri imajo radi koncerte, drugi opere. Sedaj bodo lahko zadovoljni oboji, ker bo vsakega polovico. Sezite po vstopnicah in si jih preskrbite še pred predstavo, ker so vsi sedeži rezervirani. Dobite jih pri Oražmovih, na dan predstave pa pri blagajni pred vhodom v dvorano. Ta bo odprta eno uro pred začetkom.

Anton Šubelj.

Zaročila se je

Willowick, O. — G. in ga. Lawrenc Kearnes z 28928 Beechwood Drive objavljata, da se je njuna hčerka Carolann zaročila z g. Johnom J. Leskovcem, sinom g. in ge. John J. Leskovec s 377 E. 320. St.

Zaročenka je graduirala na Ursuline Academy in je zaposlena pri Swartwout Company, zaročenec pa je študiral na John Carroll univerzi in je zaposlen pri Ohio Department of Taxation.

Poroka je predvidena za 4. julij 1959.

Beatifikacija škofa Slomška

Škofijski postopek za beatifikacijo božjega služabnika Antona Martina Slomška se bliža koncu, kakor beremo v februarski številki Družine. Upanje je, da ga bo mogoče zaključiti letošnje leto, nakar bodo spisi predloženi Rimu.

Kulturna kronika

Neva Rudolf: Čisto malo ljubezni

Slovenska kulturna akcija v Argentini je izdala knjigo mlade pisateljice Neve Rudolfove — "Čisto malo ljubezni." Nastop mlade primorske pisateljice je pomemben z dveh stališč. Prvič je s tal, kjer se bije narodni boj iz dneva v dan, drugič pa njen nastop budi veliko nado, da so z njenim nastopom v pisateljsko areno dobile ženske novo borilko, ki bo z ženskim srcem gledala na probleme okrog sebe.

Čisto malo ljubezni je knjiga črtic, ki so napisane na avstralski zemlji, pa imajo z njo vendarle malo zveze. Morda le v toliko, da je v pisateljici rodila nov pogled na dom, na tisti košček zemlje, kjer ji je tekla mladost, otroška leta. Prav to hrepenenje po domu, po ljubezni, po dobrem človeku, ob katerem bi se hrepenenje potišalo, to hrepenje je rodilo to knjigo.

Spomin na mater, Naš borjač, Na svidenje, Grenko jezero, Ko se spet srečava, Vrni se, tujec, Kengurujeve tačke, Da bi vzbrstela, Nana, Deklica v injunu, Zemlja ob Tihem morju, Bush, Jutri, Pa te objamem. Štirinajst črtic torej, ki imajo različne naslove pa so v bistvu vse uglašene na isto struno: na hrepenenje. S spominom na mater se prično, s spominom na očeta se končajo. Dotaknejo se avstralske zemlje v toliko, da stoje na tleh, da so nekje zakoličene in omejene, v resnici pa so samo v srcu, napete med dom in tujino. Tako jih človek bere, čeprav so nekateri naslovi izrazito avstralski: Bush, Kengurujeve tačice.

Čuditi se je treba lepemu jeziku. Čeprav doma iz obrobne pokrajine, kjer je toliko pritiska in tako malo prilike za klesanje domače besede, je jezik v knjigi zelo lep. Ne morem reči, da bi bile vse črtice po moči enake. Naš borjač, Nana, Vrni se, tujec so po izrazni moči na prvem mestu. V njih je pisateljica znala spreliti hrepenje v naravnost otipljivo sliko. Manj me zadovolje nekatere druge, čeprav jim ne morem očitati, da se ne uvrščajo spodobno v to zbirko.

Tudi če bi na naslovni strani ne bilo pisateljičinega imena, bi zlahka uganil, da je črtice rodilo žensko srce. Morda prav to kaže na rhalo očitanje, ki bi ga smel zapisati: tu in tam ta in ona črtica preevč zdrsi v čustvenost, v rahlo sentimentalnost. Vendar ne bom rekel, da je to priučeno - bolj verjetno se mi zdi, da je to v pisateljičini naravi, kar ji je tujina samo poglobila ali morda na novo izkopala.

Jezik in način pisanja me rahlo spominja na Beličiča. Tudi Beličič je pisatelj notranjega sveta, pisatelj "štimunge" in zato se rado zgodi, da mu tudi v prozi zapisana beseda zdrsi v pesem. Da je Rudolfova izdala s črticami skoraj istočasno tudi pesmi, me v tem mnenju potrjuje. Zame osebno sem prepričan, da je mlada pisateljica talent, ki se ziblje na meji med prozo in pesmijo in bo morda prav zavoljo tega našla obilo bralcev in bralk kakor nekoč Meško, ki mu je bila proza pesem in pesem proza.

Kulturna akcija je naredila zelo prav, da je mlado pisateljico povabila v svoj krog. Zdi se mi, da je vsak prihod mlade sile tako pomemben dogodek, da je prav, da ga Kulturna akcija podpre. Povrh vsega je to pisateljica, ki nam ne rasto na gosto in prav bi bilo, da bi tisti, ki imajo kulturo na skrbi, posvetili mlademu talentu vso skrb. Iz kraja je, kjer je vsak tak talent zlata vreden.

Včasih se me prijemlje že malodušje. Vse velike sanje, ki sem jih sanjal, kako bomo na tujem s skupnimi močmi povezali naša kulturna stremljenja, zginjajo. Ljudje, ki so na knjigah viseli, se knjig boje. Knjižnice so prazne, knjige plesnijo po omarah in naši ljudje po cele ure vise pred televižnom in se napajajo ob sentimentalnih zgodbah. Pišeš zgodbe, veseliš se starih kmečkih tipov, ki se jih spominjam, pa v isti sapi vem, da pišem še za nekaj starih kmečkih ljudi, ki še niso prodali svojega srca za tuje božjake. In mi je kar težko, ko vidim mlade pisateljske sile, ki rasto in prihajajo pred nas, mi pa smo že gluhi in slepi za vse naše.

Še je čas, še se rode talenti: zberimo se v kulturno zavedne ljudi in vzemimo v zakup skrb za slovenske knjige. Samo na ta način bomo mogli tekmovati z domovino, od katere smo zavoljo komunizma odrezani.

Čisto malo ljubezni naj bi bila simbolična tudi za nas, čisto malo ljubezni za našo knjigo, za našo besedo.

Knjigo je opremil arhitekt Viktor Sulči zelo okusno. Papir in tisk sta lepa in tiskovnih napak je zelo malo. Knjiga je v prodaji pri trgovini Familia, 6116 Glass Ave., Cleveland 3, O. Naj bi mnogi segli po njej, marsikoga bo obogatila.

Karel Mauser.

*

Spori o umetnosti

Revije v domovini mnogo razpravljajo o umetnosti in literaturi. Leopold Stanek piše" . . . Kako so se stvari sukale pri nas? Prva leta osvobojenja so bile nemogoče razmere z diktirano umetnostjo — med najbolj žalostnimi poglavji naše kulturne preteklosti. Zanimivo je, da danes ugotavljajo to bivši najbolj vneti zagovorniki tiste smeri. Sedaj so nas spustili s povodca. Mladi blazno hite, da ne bi zamudili zapada. Imamo precej otroško bolezen v umetnosti — ošpice. Po zadrževanju so še huje planile na dan. Ali vdor z zapada brez pravega prehoda ni danajski dar?"

Marijan Rožanc, pisatelj mlajše generacije, piše:

". . . Starejša generacija pisateljev je zmago revolucije sprejela za svojo zmago in se po mišljenju mlajših preživela. Mlajša generacija je socialistično stvarnost sprejela kot uzakonjeno danost, ki ne dopušča iskrene dejavnosti, in se dostikrat skeptično obrnila tudi od Marxa."

Vladimir Bartol odgovarja na anketo: ". . . Hočem reči: pesnik, pisatelj, ki polno živi svojo dobo in iz lastnega življenjskega občutja in iz občutja svoje dobe piše in ustvarja, ne more biti drugega kot sodoben, moderen. Duh dobe je kdaj tako močan, da se soroden slog pojavi istočasno na različnih koncih sveta, ne da bi se pesniki in pisatelji neposredno poznali."

Bojan Štih pa pravi:

". . . Književnost je ideologija svoje dobe. Ta vloga pa seveda ni deklarativnega značaja, marveč jo pisatelj izpolnjuje s tem, da s svojim umetniškim delom riše kritično dobo razmer in nravi svojega časa."

("Glas Kult. akcije.")

Naslov iščejo

Cleveland, O.—Stan. Kovse je prišel v Združene države v Rochester, New York, kot begunec po posredovanju Lige katoliških slovenskih Amerikancev in NCWC. Ta ga prosi, naj javi svoj sedanji naslov, da ga bo mogla sporočiti uradom, ki poizvedujejo za njim in o njem.

Če bo kdo bral to prošnjo, ki ga pozna in ve za njegov naslov, naj ga sporoči na: Urad za preselitev beguncev LIGA KSA, 675 East 117. St., Cleveland 8, O.

Issued Every Thursday for the Jugoslavs in Wisconsin
•
Tedenska priloga za Slovence v Wisconsinu

OBZOR

THE WISCONSIN YUGOSLAV OBSERVER — AFFILIATED WITH THE "AMERICAN HOME" DAILY

Address All Communications to
OBZOR PUBLISHING COMPANY
Marica R. Staut, Publisher
820 So. 5th St.
Milwaukee 4, Wis.
Tel. Mitchell 5-4273

Sem in tja po Milwaukee

Ponovno se naznanja faranom cerkve sv. Janeza Ev., da se bo vršil misijon od 15. do 22. marca in sicer v angleškem jeziku. Misijon bo vodil g. pater Leonard Bogolin OFM iz Lemonta, ki je popolnoma vešč tudi slovenskega jezika ter bo na razpolago za spovedovanje kakor tudi za vse druge morebitne nasvete in instrukcije rojakom, ki angleškega jezika še ne obvladajo dovolj.

*

Dne 27. februarja je umrl 62-letni Joseph Bender. Pokojnik zapušča tri sestre in pet bratov poleg drugih sorodnikov. Pogreb se je vršil iz Jelenčevega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Janeza Evangelista na Holy Cross pokopališče. Bil je član društva sv. Janeza št. 65 KSKJ. Naše sožalje in pokojnik naj počiva v miru!

*

Na belo nedeljo, 5. aprila, ob treh popoldne ste vsi čitatelji, prijatelji in vaši znanci vabljeni, da pohitite v farno dvorano sv. Janeza Evangelista v Milwaukee na 3-dejansko veseloigro "Pri belem konjičku," ki jo uprizori slovensko kulturno društvo "Triglav." Za vspeh igre kakor tudi za vašo zabavo se zelo trudi poseben odbor. Kulise na odru bodo tudi nekaj novega in izrednega in posebnega — pokazan bo naš Bled v vsej svoji poletni lepoti. Med premori igre bodo pevske točke in pevci in pevke se pod spretnim vodstvom Mr. Ernesta Majheniča zelo trudijo, da vam podajo zadostni duševni užitek slovenske pesmi. Za godbo in ples bo skrbel naš vedno poslužni Frank Sezonov orkester. Po igri ali programu bo gostija in zabava, za kar bodo poskrbele naše vrle in gostoljubne žene in dekleta. Seveda ne bo manjkalo tekočin, zato bodo poskrbeli naši vedno pripravljeni natakarji.

*

Torej rojaki — ne samo iz Milwaukee, West Allisa in okolice — ampak iz Chicage, Waukegan, North Chicago, Racine, Kenoshe, Sheboygana ter drugih približno ne preveč oddaljenih naselbin ste prav iskreno vabljeni, da to prireditev posetite ter se v krogu znancev in prijateljev prav po domače in do polne mere — za malo ceno — pozabavate. Dobrodošli — ne bo vam žal in ne boste bele nedelje 1959 v Milwaukee pozabili!

*

V Milwaukee se je ustanovila nova družba po imenu "'Respect Sunday Committee" (Odbor za spoštovanje nedelje). Odbor pravi, da je bil obveščen od raznih obrtnikov, delavskih krogov in ženskih organizacij, da se enotno in celotno strinjajo z stremljenjem odbora za uvedbo novega državnega zakona, ki naj nadomesti stari "Sunday Blue Law."

*

Organizacija "'Red Cross" se pritožuje, da je letošnja kampanja za prostovoljno denarno pomoč daleč za prejšnjimi leti. Kampanja bo zaključena 20. marca, kvota dosežena pa je le za 42%.

*

Stavka pri največji tovarni Allis-Chalmers v West Allisu se še vedno nadaljuje, pač pa je upanje, da bodo pogajanja v teku tedna ugodno rešena ter se bodo stavkarji povrnili na delo.

*

Urad Home Show razstave poroča, da ima na razpolago za razprodajo vstopnice že sedaj in sicer je cena 65c v predprodaji, pri vratih za časa razstave pa bo vstopnina splošno 90c. Razstava bo v Milwaukee Auditorium-Arena od 11. do 19. aprila.

*

Zima in snežni zameti so hudo pritisnili na Milwaukee in okolico. Promet je v nekaterih krajih popolnoma obstal. Snežni zameti in ledene ceste so do sedaj povzročile 11 smrtnih slučajev.

IMENIK
SLOVENSKIH IN SLOVENCEM NAKLONJENIH TRGOVSKIH PODJETIJ IN OBRTNIKOV V MILWAUKEE

SANITARY SODA WATER CO. 1430 So. 69th St., tel.: GReenfield 6-3620.

CANADA DRY BOTTLING CO., Inc., (All Sodas), 232 W. Bruce St.; tel. BR 1-1152.

Kakšne so Vaše oči?
AKO RABITE OČALA— obrnite se z zaupanjem na zanesljivo tvrdko z dolgoletno izkušnjo
GLOBE OPTICAL CO.
Telefon Mitchell 5-7174
1732 So. 11th Street
Milwaukee 4, Wis.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 23. novembra 1914

v Zedinjenih Državah Severne Amerike — Sedež: Joliet, Ill. — Inkorp. v drž. Illinois 14. maja 1915

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:
Predsednik: STEVE KOSAR, 235 Tioga St., Bensenville, Ill.
1. podpredsednik: NICHOLAS PAVLICK, 15 Race St., Manor, Pa.
2. podpredsednica: ANN JERISHA, 658 No. Broadway St., Joliet, Ill.
Tajnik: JOSEPH KOCHEVAR, 231 Ruby St., cor. Hickory, Joliet, Ill.
Zapisnikar: JOSEPH L. DRASLER, 1318 Adams St., No. Chicago, Ill.
Blagajnik: ANTON SMREKAR, Oak St., Rt. No. 1, Lockport, Ill.
Duhovni vodja:
Vrh. zdravnik: Dr. JOSEPH A. ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:
FRANK TUSHEK, 716 Raub St., Joliet, Ill.
ANNA FRANK, 2843 So. Pulaski Rd., Chicago 23, Illinois
JOHN BARBIC, 1103 Vine St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:
JOSEPH PAVLAKOVICH, 39 Winchell St., Sharpsburg, Pa.
ANTONIJA DENSA, 1934 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.
ANNA THOMAS, 4017 Greensburg Pike, Pittsburgh 21, Pa.

Predsednik Atletičnega odseka
ANTHONY TOMAZIN, 1902 W. Cermak Road, Chicago, Ill.

URADNO GLASILO:
AMERIŠKA DOMOVINA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio

Do 1. januarja 1957 je DSD izplačala svojim članom in članicam in njih dedičem raznih posmrtnin, poškodnin, bolniških podpor ter drugih izplačil denarno vrednost do četrt milijona dolarjev.

Društvo za DSD se lahko ustanovi v vsakem mestu Zdr. držav z ne manj kot 5 člani(cami) za odrasli oddelek. Sprejme se vsak katoličan moškega ali ženskega spola v starosti od 16 do 60 let. V mladinski oddelek pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za $250.00, $500.00 ali $1,000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katera se vsako leto viša.

Poleg smrtnine izplačuje DSD svojim članom(icam) tudi bolniško podporo iz svoje centralne blagajne, kakor tudi za razne operacije in poškodnine.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD je nad 100% solventna, kar potrjujejo izvedenci (actuaries).

Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD priporoča, da pristopijo v njeno sredo!

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pismeno ali usmeno na glavnega tajnika:
JOSEPH KOCHEVAR, 231 Ruby St., cor. Hickory, Joliet, Ill.

Društvo sv. Družine št. 11 DSD

PITTSBURGH, Pa. — Vsemu članstvu sporočam tem potom, da bomo na redni mesečni seji v nedeljo, 22. marca, pobirali poleg rednih mesečnih prispevkov še 25c za konvenčni sklad.

Vsemu članstvu želim blagoslovljene in zdrave velikonočne praznike! Tajnik.

Spreobrnjenja na Formozi

Štirje kitajski profesorji so sprejeli katoliško vero. Zadnji je bil krščen dr. Lei Kuo-ting, profesor pedagogije. Sedaj poučuje v katoliški veri svojo ženo in devetletno hčerko ter ju pripravlja na sveti krst.

—o—

— V Indiji živi še vedno okoli 43 milijonov prebivalcev islamske vere, čeprav je bilo nekdanje britsko Indijsko cesarstvo razdeljeno na podlagi vere v bramansko Indijo in islamski Pakistan.

Ženske dobijo delo

Delo za žensko

Išče se ženska, ki stanuje v Collinwoodu, Nottingham ali v Euclid za čiščenje sob enkrat na teden. Kličite KE 1-3845 od 6. do 7. ure večer. (10,12 mar)

MALI OGLAS!

Ženitbena ponudba

Slovensko dekle, staro 26 let, želi spoznati slovenskega fanta v starosti 30 do 32 let v svrho ženitbe. Ponudbe poslati na upravo Ameriške Domovine pod značko: "Rožmarin". (51)

Mizar išče delo

Izučen mizarski pomočnik, star 28 let, strokovnjak v izdelavi kuhinjskih in sobnih omar, televizijskih, radijskih in gramofonskih omaric bi rad našel zaposlitev. Kdor bi ga zaposlil, naj sporoči na upravo Ameriške Domovine. —(53)

Blizu E. 185 St.

Kuhinja, jedilna soba, stanovanjska soba, 1 spalnica in kopalnica spodaj, 3 spalnice zgoaj, klet, dvojna garaža, idealni prostor.

$10,500

Pol duplex, blizu Euclid Ave., kuhinja, jedilna soba, stanovanjska soba spodaj, kopalnica in 2 spalnici zgoraj, klet, garaža.

Zidan bungalow

Velika kuhinja, stanovanjska soba, jedilna soba, 1 spalnica in kopalnica spodaj, 2 spalnici zgoraj, zgotovljena rekreacijska soba, velik lot, 1½ garaža.

PENA INC. REALTORS
620 E. 222 St. AN 1-2300
(nasproti meste hiše)

NAPRODAJ

V Euclidu bungalow, 5 lepih sob, garaža, velik lot. Cena $13,500.

Blizu Slov. nar. doma na Recher Ave. hiša za dve družine, 4 in 4 sobe, lastnik zahteva $17,500, a sprejme pametno ponudbo.

Bungalow, 2 leti star, kot nov, 4 in pol lepe sobe, polno podkleten, podstrešje, z gorkoto, blizu transportacije. Cena NIZKA.

Na Rosecliff Ave. fino zidana hiša, 2 zidane garaže, 4 spalnice, lastnik sprejema pametno ponudbo. Se lahko TAKOJ vselite.

Knific Realty
820 E. 185. St. IV 1-7540

Hiša naprodaj

Na 7616 Myron Ave., blizu E. 79 in Superior, trgovin in transportacije. Dobro vzdrževana 6-sobna hiša. Cenjena za prodajo. Lastnik na prostorih po 10. uri zjutraj. (54)

Sobe se odda

Tri sobe se oddajo na E. 185 primerne za zdravnika, odvetnika itd. Kličite IV 1-4026. (50)

Preproga naprodaj

Lepa, dobro ohranjena volnena preproga, velikost 10½' x 12', vinskordeče barve, je poceni naprodaj. Kličite EX 1-1787. —(50)

V najem

Odda se opremljena spalnica in kuhinja moškemu. Privatni vhod. Na 993 Addison Rd. Kličite po 5. uri EN 1-0050. (51)

V najem

se dobi hiša z dvema opremljenima sobama in kopalnico na 999 E. 64 St. Kličite IV 1-2679. (X)

Sobe se odda

V najem se dobi 5 sob. Vprašajte v Šornovi restavraciji, 6036 St. Clair Ave. EN 1-5214. (X)

Naprodaj

Hiša ranch tipa, 3 spalnice, edina še na razpologo v slovenski okolici, popološčena kopalnica, vzidana peč, zidano pročelje, predeljena klet, ometan strop, cestne udobnosti plačane na Rush Rd. v Wickliffe.

LOU SAJOVIC
AN 1-0606
(51)

V blag spomin

ŠESTE OBLETNICE SMRTI NAŠE PRELJUBLJENE IN NEPOZABNE SOPROGE IN MATERE

Marija Modic

ki nas je za vedno zapustila dne 12. marca 1953

Srčno ljubljena nam mati,
šla prezgodaj si od nas.
Bila si nam dobra, skrbna,
Te pogrešamo vsak čas.

V jami tiho mirno spiš,
nazaj na zemljo ne želiš,
mi pa prosimo Boga,
da raj nebeški naj vsem
nam da.
Tam bomo zopet združeni—
nebeško slavo uživali.

Še vedno žalujoči:

FRANK MODIC
in OTROCI

Cleveland, Ohio, 12. marca 1959.

NAROČITE SI ZDAJ ZA VELIKONOČNE PRAZNIKE
PRISTNE DOMAČE MESENE KLOBASE, ŠUNKE in ŽELODCE
pri
SPEHAR'S MARKET
19807 CHEROKEE AVE. KE 1-1021
Dovažamo tudi na dom, kjerkoli v Clevelandu
Sprejemamo tudi poštna naročila in Vam točno in pošteno odpošiljamo po pošti naročila.
Pivo in vino lahko vzamete ven, ali vam dostavimo
Imamo tudi kislo zelje in repo
— DAJEMO GOLD ZNAMKE —

EUCLID POULTRY
V zalogi imamo vedno očiščene piščance, na kose zrezane, popolnoma sveža jajca ter vseh vrst perutnino. Pridite in si izberite!
JERRY PETKOVSEK
549 EAST 185 STREET, EUCLID KE 1-8187

Re-Nu Auto Body Co.
Popravimo vaš avto in prebarvamo da bo kot nov.
Popravljamo body in fenderje.
Welding
JOHN J. POZNIK in SIN
GLenville 1-3830
982 East 152nd Street

VAS MUČI REVMATIZEM?
Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu. Vprašajte nas.
MANDEL DRUG
SLOVENSKA LEKARNA
15702 Waterloo Rd.
KE 1-0034
Naročila sprejemamo in izvršujemo po pošti tudi za Cleveland.

Hitra prihranitev dela s peni-za-naložek PLINSKIM sušilnikom

OSVEŽITE HITRO WASH-and-WEAR OBLEKE. Novo, komaj znatno naravnanje vročine, osveži obleke na suh način! Nobenega umazanega odtekanja. Nobenega težkega dviganja. Nič čakanja! Obleke lahko očistite ne da bi jih oprali. Odrgnete jih z vlažno gobo!

POSTELJNA PREGRINJALA SE POSUŠE MEHKO . . . hitro! Izid sušenja je strokoven za samo en peni . . . konec prenašanja perila na prosto. Plinski sušilnik stane manj pri instaliranju, pri obratovanju, obratuje petino ceneje kot drugi sušilniki Dolarje si prihranite s PLINOM

Prihranite si delo s PLINSKIM sušilnikom
. . . stane samo en peni za naložek

NABAVITE SI-GA SEDAJ, V TEKU MESECA PLINSKIH SUŠILNIKOV!

Na izbiro 8 slovitih vrst: Easy * Hamilton 1 Maytag * Norge Philco * RCA Whirlpool * Sears-Kenmore * Speed Queen

THE EAST OHIO GAS COMPANY

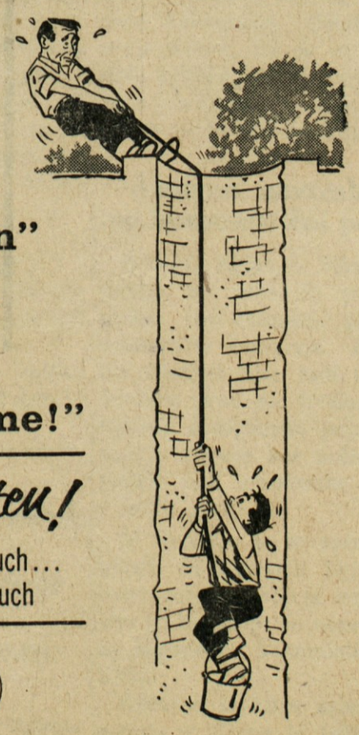

for a lift when you're feeling "low down" telephone someone "back home!"
Call Often!
It means so much... to keep in touch
WISCONSIN TELEPHONE COMPANY
Working always to serve Wisconsin better

V blag spomin

OB PRVI OGLETNICI SMRTI NAŠEGA LJUBEGA SOPROGA, OČETA IN STAREGA OČETA

Michael Hribar

ki je umrl 12. marca 1958. leta

Minilo je že leto dni,
odkar si nas zapustil Ti,
spomin pa naš na Te živi
in živel bo do konca dni!

V tihem grobu sladko spiš,
v kraju večnega miru,
a duša Tvoja že se veseli
tam pri ljubemu Bogu!

Tvoji žalujoči:

SOPROGA in OTROCI

Cleveland, Ohio, 12. marca 1959.

IVAN TAVČAR:

VISOŠKA KRONIKA

Pa tega blagoslova nisem bil vreden, ker je bila moja posvetna ošabnost močnejša od ljubezni, katero bi bil moral imeti do svoje neveste. Moja roka je dajala pohujšanje, zato sem moral poseči po sekiri, da jo odsekam na mah, da je padlo od mene, kar ni bilo zdravega na meni! Tako, grešnik, stori vselej, da bo ozdravljena tvoja duša!

XIV.

Agata je legla in je ležala mesec dni; bali smo se za njeno življenje. Jaz pa se niti za korak nisem odmeknil od steze, po kateri sem hodil tisto noč, ko sem vodil konja od Scheffertna do Visokega.

Takoj, ko je Agata vstala, sem razodel nji in Juriju, da jima izročim obe kmetiji in da se sam odpravim v vojsko. Ravno v tisti dobi so bili namreč deželni stanovi zaukazali veliko vojaško izbiranje med kmetiškim ljudstvom. To je bilo solza in ljubezni! Tudi branila sta se in govorila, da Visokega imeti nočeta. Jaz nisem odnehal. V Loki na gradu smo vse uredili, kakor se spodobi, da bi v prihodnosti ne nastale zmešnjave in prepiri. Sebi sem izgovoril polovice gorenje hiše, da bi tam imel svoj kot, če bi se kdaj vrnil in morda še s strelom v telesu. Tudi delež v denarju sem si pridržal, tolikšen, kolikšen je bil prej namenjen bratu Juriju.

Napravili smo svatbo, da je bilo takih še malo v dolini. Nato sem odrinil. Odnesel sem le toliko, kolikor sem potreboval do Ljubljane, potem pa sem stopil pod stroške cesarja, ki me je prav rad vzel v svojo armado.

Z Agato in Jurijem smo se hitro poslovili. Pogledal sem še enkrat na pisano cerkev sv. Volnika ter obrnil obraz na dolino in njene zelene gozdove, na vse to pa sem odšel z malo bisago ob rami, in še ta je bila skoraj prazna. — Tako je odrinil nekdaj bogati Visočan s svojega posestva: ali v sebi ni nosil viharja, vse je bilo mirno v njem in vedel je, da je božja volja vse to in da je vse to del njegove pokore!

Naj takoj zapišem, da je bilo to v letu 1695. in da sem se vrnil šele na spomlad v Gospodovem letu 1707.

Še bodi razloženo na tem mestu, kako so v teh letih živeli na Visokem. Zapišem, kar se mi je o tem povedalo, pa je vse resnično in zanesljivo.

Juri in Agata sta živela, kakor je zakonskim predpisano in zapovedano: gospodar in gospodinja nista poznala nasprotja, in bila sta kakor kolesa pri vozu, ki vselej na eno in isto plat vlečejo. V teku časa je Agata zopet okrevala, ali prejšnje veselosti ni imela več. Na njenem obrazu je vedno ležalo nekaj oblakov, ki so ostali iz dobe, ko so jo sodili v Loki. To sodbo je ob svoji nogi na težki verigi še vedno vlačila s sabo, in k verigi ji je bilo prikovano še težje železje kakor hudodelcem, katere pošilja Beneška na galero. Svet je neumen in hudoben!

Najprej se je pričelo z Debeljakovimi. Tam je bil stari gospodar prepustil posestvo sinu Petru. Kmalu po izročitvi je tudi umrl. Sin je bil le malo podoben očetu. Bil je prepirljiv in huda beseda se je pri najmanjši priliki oglašala na njegovem jeziku. Juri in Peter sta se sporekla zavoljo mene — kar vse ni bilo toliko vredno, kolikor je vredna volna, če enkrat ostrižeš ovco. Beseda je dala besedo. In ko se je brez potrebe Agata vmes vteknila, jo je Peter takole zavrnil: "Ti pa molči! Boga hvali, da te niso v Loki žive sežigali! Da ti ni škof pomagal — bogve, kaj si mu dala? — bi te bili gotovo potegnili na drog!" Pri tem se je strupeni ta človek še grohotal, da bi se bil skoraj zadušil. — Agata je sedla v travo, a Juri je zatulil kakor ranjen vojak, če mu ranocelniki roko žagajo.

On in hlapec sta pograbila kole, pobila sta Debeljaka na tla ter ga pretepla, da je dolge mesece preječal v postelji. Tožil je na gradu. Ko je bila stvar preiskana, je bil prišel Joannes Franciscus zopet v Loko. Glavar mu je predložil spise, in gospod škof jih je pregledal od kraja do konca. Silna je bila njegova jeza in grozno je udarila njegova roka! Zaukazal je, da naj se Juriju in hlapčetu ne stori žalega, Petra Debeljaka pa je posadil v grajske tranče, kjer je presedel več nego leto dni. — Neko popoldne je prijezdila na Visoko tolpa grajskih helebardirjev. Ž njo je prijezdil grajski glavar in, čemur se je vse čudilo, prijezdil je sam škof Janez Frančišek. Našo Agato je prišel obiskat in pred vsemi Poljanci jo je počastil!

Ker so imeli vina v kleti — Juri je namreč tudi kupoval po Vipavi — so mu lehko dali piti; kaj so mu dali jesti, ne vem. Celo uro je ostal milostivi gospod na Visokem. Ko je odhajal, je dal Agati svojo lastno podobo, katero je bil mojster Remp na platno naredil, da ga gledaš kakor živega pred sabo. Podoba je bila v zlatem okvirju. Še danes smo ponosni, da imamo Janeza Frančiška v gorenji svoji hiši, in pokažemo ga vsakemu, ki pride k nam na Visoko (Je še danes na Visokem.) —

CHICAGO, ILL.

HELP WANTED — FEMALE

Delo za ženske

40 do 50 let stare
Tovarniško delo
40-urni teden
1½ za nadurno delo

S. K. SMITH CO.
2857 North Western Ave.
(50)

CHICAGO, ILL.

CORCORAN FUNERAL HOME
AIR-CONDITIONED CHAPEL
6150 N. Cicero Avenue, Chicago
Phone: PE 6-3833
(52)

SAVE SAFELY at 3½% CURRENT RATE
ST. CLAIR SAVINGS
813 East 185th Street
25000 Euclid Avenue
6235 St. Clair Avenue
Cleveland, Ohio

To pivo je varjeno z ognjem!

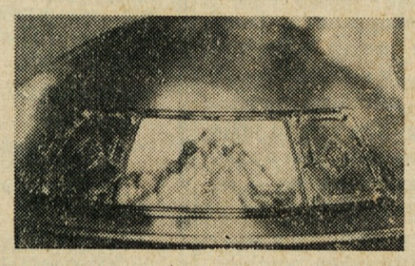

. . . in varjenje z ognjem daje Stroh's pivu fin okus, kateremu se ne more primerjati nobeno drugo ameriško pivo!

Vrenje, katerega vidite zgoraj v varilnem kotlu, je povzročeno po direktnem ognju pod njim. Ta skrajna vročina omogoči pivu najfinejši okus iz najfinejših primesi . . . napravlja Stroh's lažje in mehkejše. Uživajte osvežujočo posebnost e d i n e g a ameriškega z ognjem varjenega piva še danes!

Ugajalo vam bo Stroh's je lažje!

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

SEDAJ PO LOKALNIH CENAH

1892 — 1958

V blag spomin

PRVE OBLETNICE SMRTI MOJEGA LJUBLJENEGA
IN NIKDAR POZABLJENEGA BOTRA

August Kollandra

ki je zaspal v Gospodu pripravljen za vstop v večnost
dne 12. marca 1958

Nad zvezdami
že blaga duša Tvoja biva,
ko v grob Tvoj žalost
bridke solze zliva;
nikjer tolažbe v srcu ni.

Le križ nam sveti govori,
da zopet vid'mo se
nad zvezdami,
da vid'mo v raju večnem se,
nad zvezdami!

Tvoj žalujoči

kumič AUGUST KOLLANDER
in žena MAJA

Cleveland, Ohio, 12. marca 1959.